

Riigihangete seaduse muudatuste veebikoolituse küsimused ja vastused

Koostatud 22.10.2026

Rahandusministeerium ja Riigi Tugiteenuste Keskus

Sisukord

Koolitusmaterjalid, salvestus ja jagamine	3
Hankekord, piirmäärad ja lepingu muutmine	3
Pakkumuse tähtajad, kehtivus ja õiguskaitse	4
Pakkumuste maksumuste avalikustamine ja läbipaistvus	5
Kõrvaldamine, kvalifitseerimine, alltöövõtt ja sanktsioonid	6
DHS, raamlepingud, minikonkursid ja üleminekureeglid	7
Pöördmenetlus, hindamine ja otsused	8
Põhjendamatult madal maksumus	9
Võrgustiku sektori hanked	10
Hankeplaani ja RHR	10
Hankearu ja turu-uuring	13

Koolitusmaterjalid, salvestus ja jagamine

1. Kas koolituse salvestust, slaide ja küsimusi/vastuseid jagatakse osalejatele?

Kõik koolituse materjalid on lisatud Rahandusministeeriumi riigihangete kodulehel koolitusmaterjalide juurde: <https://fin.ee/kasulik-teave-oigusaktid#koolitusmaterjalid>

Hankekord, piirmäärad ja lepingu muutmine

1. Kas hankijad peaks 2026. aasta viimase kahe kuu jaoks oma hankekordi korrigeerima?

Jah, üldjuhul küll. Võib jätta korrigeerimata, kui hankekord ei lähe vastuollu sel ajal kehtiva seadusega. Hankekorda ei kehtesta hankija eeldatavalt ainult kaheks kuuks, vaid see kehtib järgmistel aastatel edasi.

2. Kas seda võiks pakkuja hankijalt ka nõuda?

Pakkuja saab nõuda, et konkreetse hanke läbiviimisel hankija järgiks kehtivat seadust. Alati võib hankija tähelepanu juhtida hankekorra muutmise vajadusele.

3. Millal on viimane tähtaeg hankekordade ajakohastamiseks?

Üldjuhul 1.11.2026. Kui hankekord on sõnastatud selliselt, et vastab 1.11.2026 jõustuvatele muudatustele, siis ei pruugi olla vajadust hankekorda muuta. Näiteks juhul, kui hankekorras ei ole kasutatud mõistet „riigihanke piirmäär“.

4. Kas saan õigesti aru, et avatud hange on edaspidi ainult rahvusvahelist piirmäära ületav hange?

Jah, avatud menetluse kasutamine on ette nähtud üle rahvusvahelise piirmäära hangetes. Hankija võib vabatahtlikult kasutada avatud menetlust ka väiksema maksumusega hangete puhul, kuid sel juhul tuleb järgida kõiki avatud menetluse reegleid.

5. Kas soovitate hankekorrast RHS-i piirmäärad välja võtta? Kas alla sotsiaal- ja eriteenuste lihthanke piirmäära piisab kolme võrdleva pakkumuse võtmise kohustusest?

Praktikas on mõistlik vältida RHS-ist tulenevate piirmäärade dubleerimist hankekorras. Kolme võrdleva pakkumuse võtmise nõue võib olla sobiv lahendus, kuid see ei ole ainus võimalik lahendus; teenuste tellimist võib reguleerida näiteks sarnaselt väikehangetele.

6. Kas nn väikehangete puhul peab hankelepingu muutmisel järgima RHS §-s 123 sätestatut?

Ei, aga peab järgima RHS §-i 3.

7. Millal avaldatakse fin.ee riigihangete osas uued piirmäärad?

Lisame kodulehele 2026. aasta oktoobrikuu viimasel nädalal. Seni on info leitav koolituse slaididel: <https://fin.ee/sites/default/files/documents/2026-10/Riigihangete%20seaduse%20muudatuste%20veebikoolituse%20slaidid%2014.10.2026.pdf>

8. Kui leping sõlmiti enne 01.11.2026, kuid muutmise vajadus tekib pärast seda kuupäeva, kas muutmine toimub alates 01.11.2026 kehtiva RHS-i järgi?

Jah.

Pakkumuse tähtajad, kehtivus ja õiguskaitse

1. Kas otsuste avalikustamine pakkujatele on 3 tööpäeva, nagu praegu?

Jah, see ei muutu.

2. Kui umbes 5 miljoni euro suuruse ja keeruka ehitushanke puhul määratakse pakkumuse esitamiseks 25 päeva ning hankija keeldub tähtaega pikendamast, milline on pakkuja reaalne õiguskaitsevõimalus? Kas pakkuja peab pöörduma kohe VAKO-sse ja tõendama tähtaja ebapiisavust?

Pakkuja saab kõigepealt pöörduda hankija poole ja selgitada, miks 25 päeva ei ole piisav. Kui hankija põhjendusi arvesse ei võta ja pakkuja leiab jätkuvalt, et tähtaeg on ebapiisav, siis on pakkujal võimalik pöörduda VAKO-sse.

3. Hankija poolt määratav mõistlik tähtaeg: kas hankija on alati pädev otsustama, mis on konkreetse hanke puhul mõistlik?

Hankija määrab tähtaja lähtudes hanke keerukusest. Pakkujad saavad teha ettepaneku pikendamiseks ja ebamõistlikku tähtaega vaidlustada.

4. Kas tähtaja vaidlustus tuleb esitada vaidlustuskomisjonile? Hankija tavaliselt oma tähtaegu ei pikenda, kui teha talle otse ettepanek.

Jah. Kui tähtaeg on nii lühike, et vaidlustada ei ole võimalik, võib pöörduda ka Rahandusministeeriumi järelevalve poole.

5. Kui hankija ei küsi pakkumuse kehtivuse aega, kuid pakkuja ise määrab selle, kas sel juhul rakendub pakkuja määratud pakkumuse kehtivuse aeg?

Ei, siis rakendub seadusest tulenev tähtaeg 3 kuud.

6. Kas võrgustiku sektori hankijal on mõistlikum lähtuda lihthankes sätestatud pakkumuse esitamise tähtaegadest, mis oleks pakkumuse tähtaja vaidlustamise vaates suhteliselt turvaline sadam?

Võib. Aga ka lihthanke minimaalne tähtaeg ei pruugi alati olla piisav ja mõistlik.

7. Kas pakkujal on õigus vaidlustada hankija otsust mitte anda teist võimalust maksuvõla tasumiseks?

Jah. Saab vaidlustada kõrvaldamise otsuse vaidlustamise kaudu.

8. Kui pakkuja leiab, et pakkumuse esitamise tähtaeg on liiga lühike ja hankija keeldub pikendamisest, kumba VAKO-sse pöördumise tähtaega tuleb järgida?

Tuleb lähtuda riigihanke alusdokumentide vaidlustamise tähtajast.

9. Kui hankija on sätestanud pakkumuste esitamiseks mõistliku tähtaja 5 tööpäeva, kas see välistab vaidlustuse esitamise võimaluse?

Ei. Mõistlik tähtaeg sõltub eelkõige hangitavast esemest ja pakkumuse koostamiseks vajalikust ajast.

10. Kas RHR-is läbiviidava väikehanke puhul on olemas kokkuleppeline mõistlik minimaalne pakkumuste esitamise tähtaeg?

Ei. Tähtaja määramisel tuleb lähtuda konkreetse hanke eripäradest.

11. Milline on otsuste vaidlustamise aeg rahvusvahelises menetluses eri hankelepingu esemete liikide korral?

Rahvusvahelises menetluses on hankija otsuse vaidlustamise tähtaeg sõltumata hankelepingu esemest 10 kalendripäeva; asjade, teenuste ja ehitustööde puhul erinevust ei ole.

Pakkumuste maksumuste avalikustamine ja läbipaistvus

1. Kas pakkujal on uue RHS-i järgi õigus nõuda lihthankemenetluses teiste pakkujate pakkumuste maksumuste avaldamist?

RHS ei kohusta avaldama, kuid hankijad on üldjuhul teabevaldajad avaliku teabe seaduse mõistes. Teabenõudele vastamisel tuleb lähtuda avaliku teabe seadusest. Pakkumuste maksumused ei saa RHS § 46¹ lg-st 1 tulenevalt olla ärisaladus.

2. Kui teiste pakkujate pakkumuste maksumusi ei ole avalikustatud, mille alusel saab pakkuja põhjendatult tõstatada küsimuse teise pakkumuse võimaliku põhjendamatult madala maksumuse kohta?

Edukaks tunnistatud pakkumuse maksumus tuleb alati teatavaks teha, kui maksumus on hinnatav näitaja, vt RHS § 47 lg 4 p-d 3–4. Põhjendamatult madala maksumuse küsimus aktualiseerub üldjuhul ainult eduka pakkumuse puhul.

3. Kas hankija võib pakkumuste avamisel saata kõigile pakkujatele teabevahetuse kaudu kõikide pakkujate nimed ja pakkumuste kogumaksumused?

RHS § 46¹ lg 1 näeb ette, et pakkuja ei või ärisaladusena märkida: 1) pakkumuse maksumust ega osamaksumusi; 2) teenuste hankelepingute puhul lisaks punktis 1 nimetatule muid pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavaid pakkumust iseloomustavaid numbrilisi näitajaid; 3) asjade ja ehitustööde hankelepingute puhul lisaks punktis 1 nimetatule muid pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavaid pakkumust iseloomustavaid näitajaid. Järelikult ei saa olla tegemist teabega, mida ei ole lubatud avaldada ehk hankija saab soovi korral pakkumuste maksumused ja muud hinnatavad numbrilised näitajad avaldada.

4. Kas oleks põhjendatud, et lihthanke tulemuse otsusest teatamisel saadab hankija kõigile osalejatele ka pakkumuste võrdlustabeli?

RHS § 47 lg 4 p-de 3–4 kohaselt tuleb teatavaks teha eduka pakkumuse eelised. Kõikide pakkumuste hindamistabelit ei pea teatavaks tegema, samas ei saa üldjuhul olla tegemist ärisaladusega (vt RHS § 46¹ lg 1), seega võib teavituskohustuse täitmisel lahenduseks olla ka hindamistulemuste tervikuna avaldamine. Kui võrdlustabel sisaldab ärisaladust, siis ei saa seda avaldada.

5. Mis on lihthanke puhul avamisel maksumuste avaldamise RHS-i alus?

Lihthankemenetluses ei ole RHS-is alust, mis kohustaks pakkumuste maksumusi pakkumuste avamisel avaldama.

Kõrvaldamine, kvalifitseerimine, alltöövõtt ja sanktsioonid

1. Kas avaliku võrgustiku sektori hankija võib ka lihthanke piirmäärast suuremate hangete puhul jätta vabatahtlikud kõrvaldamise alused määramata?

Vabatahtlikud kõrvaldamise alused on alates 1.11.2026 vabatahtlikud kõikides hangetes sõltumata eeldatavast maksumusest. Ka rahvusvahelist piirmäära ületava eeldatava maksumusega hankes ei ole seadusest tulenevat kohustust vabatahtlikke kõrvaldamise aluseid kasutusele võtta.

2. Kui hankija ei ole raamlepingu sõlmimiseks korraldatud menetluses ühtegi RHS § 95 lg 4 alust kehtestanud või on neist osad kehtestanud, kas minikonkursil kontrollitakse üksnes neid aluseid, mis riigihanke menetluses kehtestati?

Kui raamlepingu sõlmimiseks korraldatud menetluses oli kasutusel hankepass, kontrollib hankija enne minikonkursi tulemuste põhjal lepingu sõlmimist § 95 lg 1 ja 4 aluseid. § 95 lg 4 puhul kontrollitakse neid aluseid, mille hankija valis raamlepingu sõlmimiseks korraldatud menetluse hankepassis.

3. Kas pakkuja võib pärast pakkumuse esitamist, kuid enne kvalifitseerimise otsust, omal algatusel alltöövõtja asendada, kui ta avastab alltöövõtjal kõrvaldamise aluse või muu rikkumise?

Jah, pakkuja võib enne kvalifitseerimise otsust taotleda alltöövõtja asendamist, kui ta avastab alltöövõtja suhtes kõrvaldamise aluse.

4. Kas hankija võib raamlepingu sõlmimiseks korraldatud menetluse RHAD-is sätestada, et ta kontrollib selles menetluses ja minikonkursil erinevaid § 95 lg 4 aluseid?

Kui raamlepingu sõlmimiseks korraldatud riigihanke menetluses oli kasutusel hankepass, siis RHS § 30 lg 10¹ alusel minikonkursi järel tehtaval kontrollil kontrollitakse neid RHS § 95 lg 4 kõrvaldamise aluseid, mille hankija valis kohaldamiseks juba raamlepingu sõlmimiseks korraldatud menetluses. RHS § 30 lg 10¹ näeb ette § 95 lg-tes 1 ja 4 nimetatud kõrvaldamise aluste kontrollimise enne minikonkursi tulemuste põhjal hankelingu sõlmimist. Kui minikonkursi tulemusel sõlmitava hankelingu eeldatav maksumus on vähemalt rahvusvaheline piirmäär, on RHS § 30 lg 10¹ kohane kontroll kohustuslik. Seega on loogiline kontrollida samu kõrvaldamise aluseid, mitte erinevaid. Alla rahvusvahelise piirmäära jäävate minikonkursside puhul saab hankija RHAD-is valida, kas

korduskontroll tehakse või mitte. Raamlepingul põhinevate hankelepingute sõlmimisel lähtutakse raamlepingu tingimustest (§ 30 lg 1) ja RHS §-s 30 sätestatud korrast. Sellest tulenevalt oleks hankijal teoreetiliselt võimalik ette näha ka erinevate vabatahtlike kõrvaldamise aluste kontroll, kuid see võib osutuda segadust tekitavaks ning ei ole soovitatav.

5. Kui hankeleping on sõlmitud või hankemenetlus alustatud enne 01.11.2026, millisest RHS § 122 versioonist lähtutakse alltöövõtjate kontrollimisel alates 01.11.2026?

Kui hankemenetlus on alustatud enne 01.11.2026, tuleb alltöövõtjate kontrollimisel lähtuda menetluse algatamise ajal kehtinud RHS § 122 redaktsioonist. Alates 01.11.2026 jõustuv nõue kontrollida üksnes neid alltöövõtjaid, kelle osakaal on vähemalt 10% hankelepingu maksumusest, kohaldub menetlustele, mis algatatakse alates 01.11.2026. Kui hankeleping on sõlmitud enne 01.11.2026 ja küsimus puudutab alltöövõtjate kontrolli hankelepingu täitmise ajal, on samuti põhjendatud lähtuda hankelepingu sõlmimise ajal kehtinud RHS § 122 redaktsioonist.

6. Kuidas peab võrgustiku sektori hankija RHS § 152¹ lihtsustatud korras vältima rahvusvahelist või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni rikkuva lepingu sõlmimist?

Kui tehingukeeld tuleneb rahvusvahelisest sanktsioonist, on piirangu järgimine kohustuslik. Hankija saab tehingu vältimiseks ise reeglid ette näha, näiteks kasutada kõrvaldamise alust. Rahvusvahelised sanktsioonid on üldjuhul kehtestatud rahvusvahelist piirmäära ületavate hangete kohta, mille puhul § 95 lg 1 aluseid peab kohaldama.

DHS, raamlepingud, minikonkursid ja üleminekureeglid

1. Kui enne 01.11.2026 loodud DHS-i esitatakse pärast 01.11.2026 uusi liitumistaotlusi, millise RHS-i redaktsiooni alusel tuleb neid menetleda?

Kui enne 01.11.2026 loodud DHS-i esitatakse pärast 01.11.2026 uus liitumistaotlus, tuleb ettevõtja vastavust hinnata DHS-i loomisel kehtestatud kvalifitseerimistingimuste alusel. DHS-i kehtivusajal ei ole lubatud kvalifitseerimistingimusi muuta ning kehtivad DHS-i loomisel kehtestatud tingimused kogu süsteemi kehtivusaja jooksul. Seetõttu lähtutakse kõrvaldamise aluste ja kvalifitseerimistingimuste kontrollimisel DHS-i loomisel kehtestatud tingimustest. Menetluskorra osas tuleb aga arvestada pärast 01.11.2026 kehtivat regulatsiooni ulatuses, milles tegemist on puhtalt menetluslike muudatustega. DHS-i puhul puudutab see eelkõige RHS § 32 lg 8 muudatust, mis käsitleb ettevõtjate teavitamise korda. Samas tuleb hinnata ka konkreetse DHS-i alusdokumentide sisu. Kui hankija on DHS-i loomisel võtnud endale täiendava kohustuse liitumisotsustest teavitada või sätestanud vastava menetluskorra alusdokumentides, tuleb arvestada ka nende tingimuste siduvusega.

2. Kui DHS on loodud enne 1.11.2026, kuid DHS-i alusel seotud ost on avaldatud pärast 1.11.2026, kas seotud ostu tulemuste menetlemisel saab kasutada täielikku pöördmenetlust?

Pärast 01.11.2026 algatatud DHS-i seotud hankele kohaldatakse RHS uut redaktsiooni. Täielikku pöördmenetlust võib kasutada, kui hindamismetoodika seda võimaldab ja see ei ole vastuolus

DHS-i loomise dokumentides või tingimustes sätestatuga ega muuda ettevõtjatele algselt teatatud tingimusi.

3. Kas täielikku pöördmenetlust võib rakendada pärast 01.11.2026 korraldatud minikonkurssidel, kui raamleping sõlmiti enne 01.11.2026?

Pärast 01.11.2026 algatatud minikonkursile kohaldatakse RHS uut redaktsiooni. Täielikku pöördmenetlust võib kasutada, kui hindamismetoodika seda võimaldab ning see ei ole vastuolus raamlepingu või selle alusdokumentide tingimustega ega muuda ettevõtjatele algselt teatatud tingimusi.

4. Kas uute reeglite kohaldamine alates 1. novembrist raamlepingu ja DHS-i vaatest on võimalus, kaalutlusõigus või kohustus?

Uute reeglite kohaldamine alates 01.11.2026 ei ole raamlepingute ja DHS-ide puhul ühtselt käsitatav ei kohustuse ega pelgalt võimalusena, vaid sõltub konkreetse muudatuse sisust. Selle küsimuse puhul tuleb iga muudatust hinnata eraldi. Määrav on eelkõige see, kas tegemist on kohustusliku seadusenormiga, hankijale antud menetlusliku võimalusega või küsimusega, mis on DHS-i või raamlepingu alusdokumentides juba reguleeritud. Kui uus regulatsioon kehtestab kohustusliku käitumisreegli, tuleb seda kohaldada pärast 01.11.2026 vastavale menetlusele kohaldatavas ulatuses. Kui seadus annab hankijale täiendava menetlusliku võimaluse, on selle kasutamine üldjuhul hankija kaalutlusõigus, mitte kohustus. Näiteks täieliku pöördmenetluse kasutamine on hankija võimalus, mitte kohustus. Samal ajal tuleb arvestada, et DHS-i või raamlepingu alusdokumentides võivad olla juba ette nähtud menetlusreeglid või hankija poolt võetud täiendavad kohustused. Sellisel juhul tuleb hinnata, kas ja millises ulatuses mõjutavad need uue seadusest tuleneva võimaluse kasutamist või täpsustavad selle rakendamist. Seetõttu ei saa üldjuhul eeldada, et kõik pärast 01.11.2026 jõustuvad menetluslikud võimalused kohalduvad olemasolevate DHS-ide või raamlepingute puhul automaatselt sõltumata alusdokumentide sisust.

5. Kas enne 01.11.2026 avaldatud DHS-i pärast 01.11.2026 algatatud seotud ostudes saab kasutada täielikku pöördmenetlust, kui seda varem ette ei nähtud?

Pärast 01.11.2026 algatatud DHS-iga seotud hankele kohaldatakse RHS uut redaktsiooni. Kasutamine on võimalik, kui hindamismetoodika seda võimaldab ning see ei ole vastuolus DHS-i loomise dokumentide või tingimustega ega muuda algselt teatatud tingimusi.

Pöördmenetlus, hindamine ja otsused

1. Miks peab pakkumuse mittevastavaks osutumisel pakkumusi uuesti hindama?

Sõltuvalt hindamismetoodikast võib tulemus muutuda.

2. Kas mitteeduka(te) pakkuja(te) kohta ei tehta ühtegi otsust?

Täielikus pöördmenetluses ei tehta.

3. Kas edukaks mitte valitud pakkumuse kohta tuleb hankijal otsus teha kohe või lõpus, samaaegselt, kui edukas pakkumus on leitud?

Kui esialgu parimaks hinnatud pakkumuse kontrollimisel selgub, et pakkuja tuleb kõrvaldada, teda ei kvalifitseerita või tema pakkumus tuleb tagasi lükata, peab hankija tegema vastava otsuse. Pärast seda jätkub menetlus järgmise pakkumusega, mis on hindamiskriteeriumide alusel järjestuses järgmisel kohal. Selle pakkuja suhtes viiakse läbi kvalifitseerimise, kõrvaldamise ja pakkumuse kontroll. Seega eeldab järgmise pakkuja kontrollimine, et eelneva pakkuja suhtes on tehtud otsus, mille tulemusena ei saa tema pakkumust edukaks tunnistada.

4. Kas täieliku pöördmenetluse kasutamiseks tuleb riigihangete registrisse uuendus, et saaks menetluse käigus pakkumuste hindamisest alustada?

Riigihangete registrisse arendatakse vastav võimalus.

5. Kui mittevastav pakkumus mõjutab täielikus pöördmenetluses pakkumuste järjestust, kas pakkujatel on sellisel juhul õigus vaidlustada?

Kui parim pakkumus osutub mittevastavaks, peab hankija selle tagasi lükkama ja otsusest teavitama. Otsus on vaidlustatav. Mittevastavat pakkumust uuesti hindamisel ei kaasata. Hankija peaks kaaluma, kas täieliku pöördmenetluse kasutamine on otstarbekas.

6. Kas saan õigesti aru, et lihthankes ei saa pöördmenetlust ega täielikku pöördmenetlust kasutada?

Lihthankes tuleb hankijal selle kasutamine endal menetluskorras ette näha.

7. Millisel hetkel menetluses tuleb teha valik tava-, pöörd- või täieliku pöördmenetluse vahel?

Valiku võib hankija teha pärast pakkumuste saamist.

8. Kui hankija soovib läbi viia pöördmenetluse, milline valik tuleb RHR-is teha, kui valikuteks on tavamenetlus või täispöördmenetlus?

Senine seadusega võimaldatud pöördmenetlus jääb kehtima ka edaspidi. Sel juhul valitakse „Tavamenetlus“. Regstris lisatakse nuppudele ka lühike selgitus.

Põhjendamatult madal maksumus

1. Kas hankija kohustused põhjendamatult madala maksumuse puhul kehtivad vaid ehitustööde tellimise puhul?

RHS § 115 ei kohaldu üksnes ehitustööde hankelepingutele. RHS § 115 lg 1 reguleerib olukorda, kus hankija peab pakkumuse maksumust hankelepingu eset arvestades põhjendamatult madalaks ning peab sellisel juhul pakkujalt selgitust nõudma. Ehitustööde hankelepingute puhul näeb RHS § 115 lg 2 lisaks ette kohustusliku kontrollkohustuse seaduses sätestatud tingimuste esinemisel.

2. Kas RHS § 115 lg 2 puhul räägime hankelepingu eeldatavast maksumusest, mitte hanke eeldatavast maksumusest?

Ehitustööde hankelepingu eeldatavast maksumusest.

3. Kas on statistikat, kui tihti tekkis olukordi, kus keskmise palga maksmise tõendit küsima pidi?

Kehtiva seaduse järgi pidi töötasu tõendit küsima pakkujalt, kelle pakkumuse hankija kavatses edukaks tunnistada, kui riigihange vastas järgmistele tunnustele: tegemist on ehitustööde hankelepingu või ehitustööde kontsessioonilepinguga, mille eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga. Riigihangete statistika on avaldatud siin: <https://fin.ee/halduspoliitika/riigihanked-ja-riigiabi/riigihanked>. Sealt on ise võimalik vaadata, kui palju sellistele tunnustele vastavaid hankeid on avaldatud.

Võrgustiku sektori hanked

1. Mida sisuliselt tähendavad võrgustiku sektori hankijale lihthanke piirmäärad RHS § 152¹ valguses?

RHS § 152¹ kohaldamise kohustus on seotud lihthanke piirmääraga. Ehk teisisõnu, kui võrgustikusektori hankija korraldab hanke, mille eeldatav maksumus jääb vahemikku lihthanke piirmäärast (kaasa arvatud) kuni rahvusvahelise piirmäärani (välja arvatud), siis kohaldab ta RHS § 152¹.

2. Kas RHS-i muudatusega võrgustiku sektori hankijale ette nähtud leevendused kehtivad samas mahus ka hankijale, kes on ühtlasi avaliku sektori hankija?

Võrgustikusektoris tegutsemisel kohalduvad nii avaliku sektori hankijatele (RHS § 5 lg 3 p 1) kui ka teistele võrgustikusektori hankijatele (RHS § 5 lg 3 p-d 2 ja 3) ühtselt võrgustikusektori piirmäärad ja menetlusreeglid. Seetõttu laienevad 01.11.2026 jõustuva RHS-i muudatusega võrgustikusektori hankijatele ette nähtud leevendused samas ulatuses ka hankijale, kes on ühtlasi avaliku sektori hankija, kui konkreetne hange on seotud tema tegutsemisega võrgustikusektoris. Kui leping ei ole seotud võrgustikusektori tegevusega või lepingu peamist eesmärki ei ole võimalik kindlaks määrata, tuleb lähtuda avaliku sektori hankija tavareeglitest.

3. Kas RHS § 152¹ lihtsustatud korras ei pea võrgustiku sektori hankija kontrollima § 95 lg 1 kõrvaldamise aluseid ega § 115 lg 2 põhjendamatult madalat maksumust? Milliseid RHS-i paragrahve tuleb järgida?

Võrgustiku sektori hankija ei ole RHS § 152¹ lihtsustatud korras hangete korraldamisel kohustatud kontrollima kõrvaldamise aluseid. Samas võib asjakohased kõrvaldamise alused oma hanke tingimustes ette näha. RHS § 152¹ kohaselt hangete korraldamisel tuleb järgida samas paragrahvis viidatud sätteid ja RHS 1. peatükki, kus on sätestatud üldised, kõikidele riigihangetele kohalduvad reeglid.

Hankeplaan ja RHR

Juhendid leiate: <https://pilv.rtk.ee/s/LkFkJoAnepnN29Y?dir=/UUS%21%20Hankeplaani%20juhendid>

Tagasiside kogumine riigihangete registri **hankeplaani väljade kohta**. Palun täitke vorm siin: [Tagasiside vorm](#)

1. Kas hankeplaani avaldamisel registris võimaldab register avaldada ka hankija enda Exceli faili või eeldab register kindlat vormi?

Hankeid on võimalik üles laadida ka failist, kasutades etteantud malli. Selle leiab „Lisa kanded failist“ nupu alt ("Laadi mall alla").

2. Kas hankija peaks hankeplaanis esitama ka eeldatava maksumuse?

Eeldatav maksumus on hankeplaani kohustuslik väli. Soovi korral on võimalik kasutada valikut, et maksumust ei avaldata.

3. Kust leiab hankeplaane pakkuja või huvitatud isik?

Alates 1. jaanuarist 2027 tuleb koostatud hankeplaani avaldada riigihangete registris. Seal saavad ettevõtjad nendega tutvuda ja neid otsida. Hankeplaani on leitav RHR-is otsingu „Otsi hankeplaani“ kaudu, valima peaks õige aasta. Et näha kõiki sisestatud andmeid, saab otsingu tulemused alla laadida nupuga „Laadi alla CSV“.

4. Kas RHR-i tuleb funktsionaalsus, mille kaudu hankeplaanis olevale hankele vajutades jõuab avaldatud hankeni?

Hetkel rahalised vahendid ei võimalda hankeplaani funktsionaalsust täiendada, kuid kui see võimalus tekib, saab seda kaaluda. Praeguses lahenduses leiab alustatud hanke ja hankeplaani hanke seose allalaaditavast CSV-failist hankeplaani otsingu kaudu - hankeplaani Exceli/CSV tabelis on veerg "Seotud hangete viitenumbrid".

5. Kas säilib ELT teate vabatahtliku esitamise võimalus, kui üksikud hanked jäävad alla rahvusvahelise piirmäära?

Jah, registris selles osas ei ole muudatusi. Kuid lihthankele lisandub see võimalus alates 1. novembrist.

6. Kas registris on võimalik näha konkreetse hankija kogu aastast hankeplaani?

Kogu aastane hankeplaani tuleb alates 1. jaanuarist registris avaldada. Hankeplaani on leitav RHR-is otsingu „Otsi hankeplaani“ kaudu, valida saab sobiva aasta ja hankija (otsida saab nii nime kui registrikoodi järgi). Et näha kõiki sisestatud andmeid, saab otsingu tulemused alla laadida nupuga „Laadi alla CSV“.

7. Kas asutuse veebilehele hankeplaani lingi lisamine on võimalus või kohustus?

See on võimalus, mitte kohustus.

8. Kas hankeplaani malli saab alla laadida, ära täita ja RHR-i üles laadida? Kus mall asub?

Malli saab laadida alla hankeplaani sammus nupu „Lisa kanded failist“ all. Nupp "Laadi mall alla".

9. Kui hankija algatab RHR-is sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse, kas hanketeade edastatakse automaatselt EL Väljaannete talitusele või peab hankija valiku ise tegema?

Kui hange ületab rahvusvahelist piirmäära, edastatakse teade automaatselt ELT-le, seda ka sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse puhul.

10. Kas iga-aastase hankeplaani registris avaldamise kohustus hõlmab ka hankeplaani hilisemaid muudatusi?

RHS § 9 lg 8 reguleerib hankeplaani avaldamist pärast kinnitamist. Hilisemaid muudatusi tuleb hinnata hankekorra ja avaldamise eesmärgi valguses. Kui hankekord näeb ette hankeplaani ajakohastamise või muudatuste kinnitamise, tuleks üldjuhul ajakohastada ka registris avaldatud plaani. Tehniliselt on võimalik hankeplaani jooksvalt muuta ja täiendada.

11. Kust tuleneb hankeplaani väljade kohustuslikkus: miks just need väljad tuleb esitada ja avaldada?

Väljad said valitud, analüüsides erinevate hankijate hankeplaane. Eesmärk oli leida minimaalne info, mis annaks pakkujatele ülevaate planeeritava hanke kohta. Lisaks on hankijatele, kelle hankeplaani sisaldab rohkem infot, „Lisainfo“ väli. Hankeplaani moodul valmis sel aastal ning kasutajatelt oodatakse tagasisidet, kas ja milliseid välju on soov või vajadus hankeplaani täiendavalt lisada või millised väljad peaksid või võiksid olla kohustuslikud. Seadus hankeplaani koosseisu ei reguleeri.

Tagasiside kogumine riigihangete registri hankeplaani väljade kohta. Palun täitke vorm siin: [Tagasiside vorm](#)

12. Kas hankeplaanis eeldatava maksumuse esitamine on nüüd kohustuslik?

Eeldatav maksumus on hankeplaani kohustuslik väli. Soovi korral on võimalik kasutada valikut, et maksumust ei avaldata.

13. Kas hankija, kellel on üle 200 hanke, peab hanked RHR-i käsitsi sisestama?

Hankeid on võimalik üles laadida ka failist, kasutades etteantud malli. Selle leiab „Lisa kanded failist“ nupu alt ("Laadi mall alla").

14. Kas hankeplaani muudatused tuleb jooksvalt korrigeerida ka registris?

RHS § 9 lg 8 reguleerib hankeplaani avaldamist pärast kinnitamist. Hilisemaid muudatusi tuleb hinnata hankekorra ja avaldamise eesmärgi valguses. Kui hankekord näeb ette hankeplaani ajakohastamise või muudatuste kinnitamise, tuleks üldjuhul ajakohastada ka registris avaldatud plaani. Tehniliselt on võimalik hankeplaani jooksvalt muuta ja täiendada.

15. Kas kõikide avatud hankemenetluste ning sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluste hanketeated liiguvad automaatselt EL Väljaannete talitusse?

Kõikide üle rahvusvahelise piirmääraga hangete teated edastatakse automaatselt ELT-le. Siia alla ei lähe menetlused, mida ei reguleeri RHS, näiteks toetuse saaja ost.

16. Kas on olemas konkreetne loend, millised hankeplaani andmed on kohustuslikud ja millised vabatahtlikud?

Täpsema info leiab juhendist ning väljad võivad muutuda seoses kasutajate tagasisidega. Hetkel on hanke liik ja hanke menetluse liik vabatahtlikud väljad; eeldatav maksumus on kohustuslik, kuid soovi korral on võimalik maksumus mitte avalikustada; lepingu sõlmimise soovitatav tähtaeg on kohustuslik; Euroopa Liidu vahendid on kohustuslik väli valikutega „jah“, „ei“ ja „selgumisel“; ühishange või keskne hange on kohustuslik väli valikutega „jah“ ja „ei“; CPV-koodi täitmine on vabatahtlik ning sisestada saab ühe CPV-koodi; lisaväli on vabatekstiväli ja vabatahtlik; kontaktisiku e-post on kohustuslik, kuid seda kuvatakse vaid hankijale ja hanke esitajale ning anonüümselt, avaandmetes ega otsingus seda ei kuvata.

17. Hankijale oleks lihtsam laadida registrisse oma hankeplaani fail või lisada registrisse asutuse veebilehel oleva hankeplaani link. Uus kord võib tekitada lisatööd, sest asutustel on juba välja kujunenud rohkem infot sisaldavad hankeplaani vormid.

Et pakkujatel oleks võimalik tutvuda erinevate asutuste hankeplaanidega ühes keskkonnas, on vaja kasutada samu andmevälju. Asutuse veebilehel oleva lingi lisamine seda ei võimalda. RHR võimaldab aga hankeplaani failina laadida. Üleslaaditava hankeplaani väljade loetelu on plaanis üle vaadata ning oodatakse tagasisidet vajalike väljade kohta.

Hankearu ja turu-uuring

1. Millal saab Hankearu kasutama hakata, sh pakkuja poolelt?

Eeldatav Hankearu valmimine on planeeritud 2027. aasta lõppu.

2. Kes ja kui kaua on Hankearu mudelit treeninud?

Hankearus peaksid töötama mitmed agendid, millele on ette antud kindlad reeglid ja seadused, seega on Hankearul kindel raamistik. RTK on projekti vastutav asutus, aga lõplik lahendus valmib eraettevõtjaga koostöös riigihanke tulemusena.

3. Kas Hankearu on 2027. aasta lõpuks kavandatud ainult väikeostudeks või kõigi hankemenetluste jaoks?

2027. aasta lõpuks eeldatavasti valmiv Hankearu osa on mõeldud väikehangete tegemiseks.

4. Kui suur on tõenäosus, et AI ei mõtle turu-uuringus ettevõtjaid välja, vaid pakub päriselt turul olevaid ettevõtjaid?

Pakkujate otsingus on väljamõeldud ettevõtte oht väike, sest Hankearu kontrollib AI pakutud ettevõtted äriregistrist üle. Hankearu otsib ettevõtteid äriregistrist tegevusala ja ostu kirjelduse järgi ning veebist. Lisaks toob Hankearu nimekirja sama asutuse varasemate väikeostude pakkujad. Eesti ettevõtte nimi, aadress, KMKR-number ja staatus võetakse registrist, mitte AI vastusest, ning Hankearu uuendab registri andmeid kord nädalas. Ettevõtte, mida registrist ei leita, jätab Hankearu nimekirjast välja ja näitab vestluses, millised ettevõtted välja jäid. Kui ettevõtte on registrist kustutatud, likvideerimisel või pankrotis, on selle real hoiatus. Turu-eelanalüüsis „Analüüsi turgu“ on pakkujad AI ettepanekud. Nende juures on link äriregistrisse või veebiallikale, kuid väljamõeldud nime Hankearu eelanalüüsist ise välja ei jäta. Pakkujate nimekirja jõuavad ettepanekud alles siis,

kui inimene vajutab „Lisa pakkujaks“. Ka päris ettevõtte ei pruugi vajalikku kaupa või teenust pakkuda. Äriregistri avaandmetes ei ole e-posti aadresse, seega tulevad kontaktid veebist ja need tasub üle kontrollida. Seepärast vaatab inimene nimekirja üle ja otsustab, keda pakkumust esitama kutsuda.

5. Kas Hankearu võtab teadmised ja ettepanekud, näiteks tüüptingimused, teiste hankijate varasematest RHR-i hangetest või kust need tulevad?

Ei. Hankearu ei võta teiste hankijate hangetest tüüptingimusi, dokumendi teksti ega hinnanaiteid. Hetkel demo variandis on tüüptingimused pärit RTK väikehanke dokumendipõhjadest. Need punktid, näiteks lepingutingimused, samaväärsus ning pakkumuse vormistamine ja esitamine, on dokumendis lukus ja AI ei saa neid muuta. Seadetes saab tüüptingimuse asendada asutuse oma tekstiga. Asutuse reeglite hulgas on praegu näidishankekord, piirmäärad, strateegilised põhimõtted, RTK lepingute üldtingimused ja RTK riigihangete standardtoimemudel. Neid saab seadetes muuta. Kui kasutaja lisab vestlusse ise mõne dokumendi, näiteks teise hankija hankedokumendi, kasutab AI seda selle hanke piires.

6. Kas Hankearu teeb turu-uuringu usaldusväärsusest allikatest?

Ettevõtete andmed, sealhulgas nimi, registrikood, aadress, KMKR-number ja staatus, tulevad äriregistrist, hinnad ja tooteinfo aga avatud veebist, näiteks e-poodide, tootjate ja hinnavõrdluse lehtedelt. Otsingumootoreid on mitu.

7. Kas tuleb abiline kõrvaldamise aluste, kvalifikatsiooni ja pakkumuste vastavuse kontrollimiseks ning AI-ga koostatud dokumentide tuvastamiseks?

Hetkel ei ole plaanis nimetatud tegevuste jaoks AI abilist teha, v.a. pakkujale pakkumuse esitamisel. Juhul kui väikehangete jaoks loodud Hankearu lahendus näitab häid tulemusi, on võimalik, et seda saab tulevikus kasutada ka kõikide teiste hangete liikide puhul. Pakkujatele tekib võimalus registris kontrollida ja esitada pakkumus AI abilisele. Tegemist on funktsiooniga, mis vähendab ka hankija töökoormust, sest pakkujate pakkumustes peaks esinema vähem vigu.

8. Millise mudeli alusel Hankearu luuakse?

Hankearul ei ole oma keelemudelit ega põhine ka vaid ühel mudelil. Hankearu kasutab olemasolevaid suuri keelemudeleid ja jagab töö nende vahel rollide kaupa.

9. Kas turu-uuringu tegemiseks peab hankija leidma võimalikud pakkujad või saavad väljakuulutatud turu-uuringus osaleda kõik huvitatud pakkujad?

Turu-uuringus võivad osaleda kõik huvitatud ettevõtjad, kui hankija on selle avalikult välja kuulutanud. Hankija võib turu-uuringu tegemiseks pöörduda ka üksnes valitud ettevõtjate poole, kui ta peab seda oma eesmärgi saavutamiseks piisavaks.

10. Hankearu on suurepärane abiline, kuid turu-uuringu allikate usaldusväärsust tuleb hinnata ning kasutaja peab sisu enne aktsepteerimist kriitiliselt üle lugema.

Hankearu otsib infot välisveebist ja äriregistrist. Võimalikud pakkujad toob välja tehisar, kuid nende kasutamise otsustab hankija.